

Perspektiv på fungerande barnskyddssamarbete- vad är min roll?

Veronica Lundqvist, socialarbetare-familjeterapeut

18.11.2021

Översikt

- Barnskyddsanmälan / Kontakt med socialvården för bedömning av stödbehovet
- Barnskyddsprocessen i ett nötskal
- Barnskyddet som samarbetspartner - Who am I in This?
- Systemiskt barnskydd – sektorsövergripande samarbete med klienten i fokus
- Vad är på gång nationellt?

Barnskyddsanmälan
eller kontakt med
socialvården för
bedömning av
stödbehovet?

- BsL 25 § [\(12.2.2010/88\)](#) **Anmälningsskyldighet**
- Anställda eller personer i förtroendeuppdrag inom bl.a social- och hälsovården, barndagvården, undervisningsväsendet, ungdomsväsendet, polisväsendet, brottsförklaringsmyndigheten, brand- och räddningsväsendet, en producent av socialservice, barndagvård eller hälso- och sjukvårdstjänster är skyldiga att **utan dröjsmål och trots sekretessbestämmelserna** göra en om de i sin uppgift fått kännedom om ett barn för vars del behovet av vård och omsorg, omständigheter som äventyrar barnets utveckling eller barnets eget beteende kräver att behovet av barnskydd utreds

...forstätter

- 25 a § [\(30.12.2014/1302\)](#) Kontakt med socialvården för bedömning av stödbehovet
- Den anmälningsskyldighet som avses i 25 § kan trots sekretessbestämmelserna också uppfyllas genom att **tillsammans med barnet eller barnets föräldrar ta kontakt i enlighet med 35 § i socialvårdslagen för att få stödbehovet bedömt**, under förutsättning att
 - 1) kontakten tas utan dröjsmål, och
 - 2) den person som enligt 25 § 1 mom. är anmälningsskyldig i samband med kontakten uppger vilka omständigheter som lett till kontakten.

Hur borde man välja att göra?

- Viktigast ATT man gör
- Klientvänligt att alltid utgå från att göra det i samarbete med barnet och föräldrarna -> bygger på tillit och respekt
- Gynnar ofta samarbetet framöver då man tagit kontakt med socialvården tillsammans med familjen -> tydligt för alla VARFÖR man tagit kontakt och oron är gemensamt uttalad
- Om föräldrarna / barnet inte vill att man tar kontakt med socialvården, men oron är stor, gör man en barnskyddsanmälan. Viktigt att meddela föräldrarna ATT man gör den och Varför man gör den
- **Undantag:** misstanke om våld mot barnet inom familjen eller oro över att vetskap om anmälan kan skada barnet

Barnskydds- processen i ett nötskal

Utredning om behov av stöd

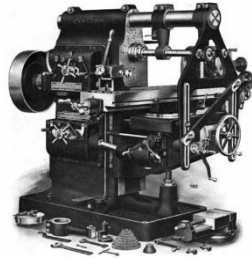
- Efter att kontakt tagits med socialvården, bör familjen kontaktas inom 7 dagar (i brådskande fall genast)
- 3 månader tid att göra utredningen
- Målsättning att göra den i samarbetet med familjen, dem som tagit kontakt och övriga aktörer som familjen anser vara viktiga
- Målsättningen med utredningen är att kartlägga servicebehovet (som sedan kommer från basservicen eller socialvården eller barnskyddet)
- Utredningen i sig kan vara en intervention

Barnskyddets öppenvård

- Stödåtgärder enligt barnskyddets öppenvård:
- 1) stöd för utredning av barnets och familjens problemsituation,
- 2) ekonomiskt eller annat stöd för barnet i skolgången, vid anskaffning av yrke och bostad, placering i arbete, fritidsintressen, upprätthållandet av nära mänskliga relationer och tillgodoseendet av andra personliga behov,
- 3) vård- och terapiserie som stöder barnets rehabilitering,
- 4) intensifierat familjearbete,
- 5) familjerehabilitering, samt
- 6) andra tjänster och stödåtgärder som stöder barnet och familjen.

Barnskyddet som samarbetspartner – Who am I in this?

- Barnskyddet är en viktig samarbetspartner då barnet (familjen) är i behov av mycket stöd
- Alla aktörer kring barnet "spelar en roll" och har en viktig del i arbetsprocessen
- Ansvaret är delat mellan olika aktörer även om barnet är klient inom barnskyddet (alla har sin specifika uppgift)
- Vad kan jag bidra med i samarbetet med barnskyddet?
 - > viktigt att kontakta barnskyddet (eller socialservicen) på nytt ifall oron fortsätter -> "vardagskunskapen" finns hos dem som har daglig kontakt med barnet!

Att veta. Regler. Ordning

LINEART TÄNK: ORSAK- VERKAN

Verkligheten är given

Antingen -Eller

RättIFel

Teoretisk och vetenskaplig kunskap (böcker)

KONTROLL OCH SÄKERHET

Vad? Varför?

MONOLOG

METODFOKUSERAT

Att inte veta...nyfikenhet,
olikhet, kaos...

Cirkularitet, växelverkan, ...

1+1 är mer än 2

BÅDE OCH, KANSKE...

Verkligheten formas i växelverkan

Relations- och kontextmedvetenhet (berättelser)

Osäkerhet, olika synvinklar

DIALOGER

Hur? Vad om?

Systemiskt arbetssätt som stöd i det sektorsövergripande samarbetet

- Systemiskt tankesätt överskrider professionsgränser
- Passar till allt arbete med människor
- Luckrar upp det traditionella sakkunnig-tänket, focus på ett dialogiskt och relationsbaserat arbetssätt – underlättar växelverkan
- Erbjuder tydliga, förutsägbara och klientvänliga strukturer i det mångprofessionella samarbetet och ökar allas delaktighet Auttaa luomaan yhteistä kieltä
- Förbinder oss att jobba med en klientcentrerad värdegrund och konkretiserar detta
- Olika yrkesgrupper och kontexter måste se över sitt förhållningssätt till det systemiska arbetssättet – man måste fundera på vad det kunde betyda för mig som lärare, hälsovårdare, representant för elevvården eller som representant för socialvården.

Systemiskt barnskydds- arbete – vad innebär det?

- Den systemiska arbetsmodellen inom barnskyddet är ett sätt att organisera barnskyddsarbetet så, att den socialarbetare som ansvarar för barnets ärende får stöd av ett mångprofessionellt team där även en familjeterapeut är en del av teamet
- Fokus ligger på relationer och växelverkan
- Målsättningen är att få en helhetsbild av barnets situation i det system barnet tillhör -> allt påverkar allt och barnet kan inte se som "lösryckt" ur sitt sammanhang
- Den gemensamma förståelsen för barnets helhetssituation ökar möjligheten att stöda barnet på rätt sätt i dess olika sammanhang

Case exempel: Ju
mera vi vet
tillsammans,
desto bättre kan vi
stöda

- **Pelle är 8 år. Han bor med sin mamma och pappa samt med sin storasyster som är 15 år. Storasystern lider av depression och är självdestruktiv. Föräldrarna är jätte oroliga för henne och mycket av deras tid går åt till att stöda henne på olika sätt. Pelles pappa blev arbetslös och familjens ekonomi är kärv. Pelle har svårt att koncentrera sig i skolan och råkar ofta i gräl med sina kompisar. Han har ofta läxorna ogjorda och är allmänt stökig.**
 - Om fokus bara ligger på Pelle utan vetskap om helhetssituationen: Man kontakter sannolikt föräldrarna för att diskutera vikten av att få läxorna gjorda. Man kontakter skolpsykologen för att utreda bakomliggande orsaker till koncentrationssvårigheterna och skolkurator stöder Pelle i hans kompisrelationer
 - Om man jobbar systemiskt: sannolikt är Pelles syster klient inom familjetjänster eller barnskydd. Man sammankallar de viktiga aktörerna kring systemen och kommer även ihåg att bjuda in Pelles lärare på mötet, eftersom den besvärliga situationen hemma påverkar honom så mycket.
 - Genom att tillsammans förstå helheten, kan man i skolan stöda Pelle genom att bemöta honom på rätt sätt (ge förståelse för att han är stökig och okoncentrerad istället för att bli arg på honom), ge extra stöd med läxorna då föräldrarna är så belastade

Hur få det sektors- övergripande samarbetet att fungera konkret?

- Viktigt att man känner till vem som gör vad och vad som är möjligt
 - Ofta har vi felaktiga förväntningar på vad "andra" kan göra
- Tillit och förtroende möjliggör ett gott samarbete
 - Viktigt att känna sina samarbetspartners
 - Goda erfarenheter ökar gott samarbete
 - Fokus på det som gått bra
- Ansvaret till sektorsövergripande samarbete är allas
 - Var aktiv själv och tag modigt kontakt
 - Be om lov av klienten att få samarbeta (brukar lyckas!)
 - Bjud in till gemensamma möten
 - Våga fråga familjen hur de har det överlag -> agera

Bakomliggande
orsaker till att det
inte alltid blir så
bra...

- Situationerna är akuta och kräver omedelbart agerande – hinner inte sammankalla / kolla upp med övriga aktörer
- Tidsfristerna inom barnskyddet är för tigha och det blir svårt att synkronisera dem med övriga aktörer
- Socialarbetarna inom barnskyddet har svårt att hinna med sin arbetsbörda och då blir det lätt att man "prioriterar fel" och låter bli att kontakta viktiga aktörer för att jobba tillsammans

Vad är på gång
nationellt inom
utvecklingen av
barnskyddet?

- Fem barnskyddsprojekt där den systemiska modellen genomsyrar alla arbetspaket (Finansieras av social- och hälsovårdsministeriet, utförs av kompetenscentralerna)
- Målsättningen är att öka det sektorsövergripande samarbetet i processer där barn är klienter inom barnskyddet
- Sote reformen och övergången till välfärdsområden 2023 ger en extra krydda i utvecklingsarbetet, men är även en möjlighet till att trygga enhetliga processer för klienterna oberoende var man bor
- Inom Västra-Nyland utvecklar man familjecenterverksamheten enligt det systemiska arbetssättet (man utbildar förmän som utbildar personal)